

arsenal®

20 януари 2017 г. • година VI • брой 149

Акценти

ИНВЕСТИЦИИ ЗА НАД 49 МЛН. ЛВ. В „АРСЕНАЛ“

С инвестициите си „Арсенал“ е сред претендентите за „Инвеститор на годината 2016“.

Крупните инвестиции в инфраструктура, производство, оборудване, социални обекти, кадри, реализирани от „Арсенал“ АД през миналата година, са повод многофункционалното дружество да е сред претендентите в конкурса „Инвеститор на годината“. Предложението „Арсенал“ АД - Казанлък да участва в този престижен национален конкурс на Българската агенция за инвестиции, в неговото 11 издание, е на Община Казанлък.

Продължава на стр. 3

ПМ-41 Мъглиж

льк, като дружеството самостоятелно участва в конкурса в две категории: Инвестиции в разширяване на бизнеса и Инвеститор на годината.

Мотивите за това са безапелационни.

Доброто финансово състояние на дружеството е намерило израз в значителен ръст на работната заплата, която само през миналата година е нараснала с 26% и е една от най-високите в отрасъл „Машиностроение“ в страната: ръст на дейностите по модернизация и на социалните придобивки и социалните инвестиции за работещите.

ZAKAZANLAK.BG

НОВИЯТ ПОРТАЛ НА КАЗАНЛЪК И РЕГИОНА

WWW.ZAKAZANLAK.BG

Обективната журналистика си има нов дом

Възможност за развитие

„Арсенал“ АД набира кандидати за обучение в Технически Университет София, **филиал Пловдив**. Обучението ще е за бакалавърска степен 4 години (8 семестъра) по специалностите „Машиностроене и уредостроене“ и „Машиностроителна техника и технологии“.

Формата ще е редовна в дните петък и събота (евентуално и неделя) целодневно на територията на фирмата и на филиала в Пловдив (с транспорт на „Арсенал“ АД).

За желаещите ще се проведе подготовителен курс по математика и физика в обем на 60 учебни часа в „Арсенал“ АД през месеците март, април и май.

Кандидатите могат да бъдат работници и служители в „Арсенал“ АД, както и членове на техните семейства, не по-възрастни от 27 години.

Кандидатът трябва да имат завършено средно образование със среден успех минимум до бър 4,00 и ще се подбират чрез класиране на оценките от следните възможности:

1. Изпита от матурата по математика или физика;
2. Изпита от подготовките курс;
3. Изпита на общо основание в технически ВУЗ.

На одобрените кандидати ще се изплащат таксите за обучение както следва:

1. **Първата година първи семестър 100% за учебната 2017-2018 година;**

2. Втори семестър и всяка следваща година в зависимост от успеха:

- при успех до 4,50 - 50%;
- при успех от 4,50 до 5,50 - 70%;
- при успех над 5,50 - 100%.

Молбите на кандидатите ще се приемат в направление „Човешки ресурси“ на „Арсенал“ АД до 10.02.2017 година.

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев.

Редколегия: Деляна Бобева - гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Ращкова,

Първото Петкова, Мария Пискова, Мирян Маденджиян, Венко Юнаков.

Със съдействието на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ АД.

Приемник на в. „Заводска трибуна“

Издание на „Арсенал“ АД

на стр. 7

Среци:

Хубавата Елена

ЗА 10 ПЪТ „АРСЕНАЛ“ НА IDEX

10-то поред участие в едно от най-големите световни изложения за отбранителна индустрия - IDEX 2017, подгответо „Арсенал“ - Казанлък. Изложението ще се проведе от 19 до 23 февруари в столицата на Обединените арабски емирства Абу Даби.

Освен „Арсенал“, още две фирми от българския ВПК ще участват в изложението, съобщи изпълнителният директор на фирмата Николай Ибушев.

Изложението в Абу Даби е стратегически най-важното международно изложение за отбрана и военна техника в света, в което се демонстрират най-новите технологии в трите сектора на отбраната: въздух, вода и суша. То се провеж-

да под патронажа на Негово Височество Шейх Халиф бин Зайед ал Нахян, председател на въоръжените сили на ОАЕ. Събитието се осъществява на всеки две години и целта му е да бъде място, на което се създават и заздравяват взаимоотношения между държавни ведомства и въоръженни сили. Първото издание на IDEX е през 1993 година. „Арсенал“ - Казанлък участва в изложението без прекъсване от 1999 година.

В тазгодишното издание над 900 са фирмите-участници, които ще демонстрират своята продукция в 12 изложебни зали, на обща площ 133 декара.

Продължава на стр. 4

МОТИВИРАЙТЕ

своите служители, клиенти и партньори

Бау처 Храна®

Ticket Compliments®

Ticket Compliments®

Compliments®

Идърд България Тел: +359 2 974 0220

www.edenred.bg

bulgaria@edenred.com

Уважаеми читатели на вестник „Трибуна Арсенал“,

Почти на финала на 6-тата ни вестникарска година сме. През това време се изтърплиха 1283 страници изпод ръцете ни, в тях ви разказахме за стотици съди - на хора, наши съвременници или такива, оставили диря във времето, в чийто житейски и професионален път е имало пресечки с голямото име „Арсенал“.

Всеки от тях е белязан по някакъв начин и историята на тази огромна фирма, с приноса си.

Едва на финала на 6-тата ни и малко преди да поемем към 7-та ни преломна и разделна година, събираме смелост да започнем дългия разказ за големите имена на „Арсенал“ - онези хора, които са събирали кураж да стоят на най-високото и ветровито място в неговата 139-годишна история - арсеналските директори.

От началото до наши дни.

Имена, за чийто принос в учебниците по история има не повече от няколко реда, а често и изобщо нищо, докато те са оставали и посвещавали живота си на марката. И хората, които всъщност са я

изпълвали със съдържание в годините.

Не за всеки от тях времето е било и благосклонно, за да остане писана дира, която ревниво пази и фирменият музей. За някои има дебели папки, за други по няколко реда, за трети – благодарение на усилията на музейните служители и днес, капка по капка се възстановява историята за тяхните дери.

Избрахме първият разказ от новата ни поредица „Директорите“ да е за един от бележитите българи на 19 век и началник на Русенския артилерийски арсенал и втори директор на военната фабрика в Казанлък проф. генерал Симеон Николов Ванков.

Правим това с ясното съзнание, че, ако знаеш кой преди теб е трасиран пътът и колко голям е бил той, няма начин да не поискаш да не го продължиш. Дори и с високата му цена.

**С гордост, достойнство и всеотдайност.
Приятно четене!**

Редакторът

ПРОФ. ГЕН. СИМЕОН НИКОЛОВ ВАНКОВ

НАЧАЛНИК НА РУСЕНСКИЯ АРТИЛЕРИЙСКИ АРСЕНАЛ

28. 02. 1884 – 17. 05. 1885

Събитията от 1886 г., свързани с опитите за двете нацията на княз Александър Батенберг, в които Ванков взема дейно участие, са повратен момент в неговия живот. Срещу зрелите му политически взгледи, определящи го като антидемократ и русофил, се изправя и самият Стамболов. Усетил в лицето на Ванков истинска политическа заплаха, Стамболов нареджа да бъде арестуван и осъден заедно с други съмишленици. Симеон Ванков успява да избяга от Русенския затвор с помощта на бившия си кочияш. От там през Румъния емигрира в Русия. И там Стамболовите агенти се опитват да го убият, но

можностите му, през 1898 г. от щаба на Главното артилерийско управление му възлагат нова задача – да състави проект за изграждане на нов арсенал в далечния Хабаровски край. За няколко години С. Ванков превръща пустия терен в крупно предприятие, което остава да организира и ръководи. Това е повод за ново повишение – генерал-майор и орден „Златна звезда“ III степен. Следват още: Бухарски орден „Златна звезда“ III степен; орден „Св. Станислав“ II степен; орден „Св. Владимир“ IV степен; медал „За участие

вия исторически музей в Хабаровск... Трудно е да се изброя всичко. Философията за живота на Симеон Ванков може да се извлече от многобройните му записи: „Изобщо аз не разбiram живота в бедствието, тунеядство и удоволствие. Животът – това е труд за обществото и държавата и в това е призванието на човека, неговото духовно удовлетворение и наслаждение.“ Живот – кипящ, създателен,творчески...

Факт е, че генералът натрупва знания и опит, които го правят и най-големият организатор на военното производство по време на Първата световна война, широко известен учен и стратег. Става всеизвестният българин, който спасява Русия от „снаряден глад“ по време на войната.

През 1913 г. ген. Ванков се връща в Русия, за да оглави Брянския арсенал. Тогава изниква и проблемът със „снарядния глад“ за руската армия – т.е. структурна невозможност и неподготовност на предприятията да осигурят достатъчно снаряди и боеприпаси за голем и продължителен военен конфликт. Ванков предлага своя схема на Главното артилерийско управление, която се приема и влиза в историята с неговото име. В нея се предвижда много бързо изграждане и усъвояване на производството на 76,2 мм снаряди /основният калибър на полевата артилерия по това време/ по предоставена френска технология, съществено отличаваща се от руската. Особеното в „Организацията на Ванков“ е използването на цивилни заводи, които създават компоненти, приемат се от инженери и се слобяват в големите заводи. Схемата е задвижена за по-малко от три месеца. Общо 442 завода започват производството на отделни елементи за снаряди. Само за около две години стартиралата „Организация на Ванков“ достига производството на 783 000 снаряда на месец, а самият той ръководи Катедра по технология на металите в института „Станкин“ в Московския инженерно-педагогически институт...

Трудно е да се изброят, както административните му ръководни длъжности, така и научните му трудове. Още през 1893 г. е издаден „Пълен джобен техник“ – справочник и кратък технически речник на 4 езика, обхващащ всички отрасли на техниката, „необходимо пособие за инженери, механици, архитекти, фабриканти и студенти“; „Турбини“ – новост в руската техническа мисъл, „практическо ръковод-

дни. През време на многогодишната си служба е изпълнявал образцово своите обязанности, като принасял с трудолюбие и знания голяма полза на държавата. През време на службата той разстроил здравето си. Съвсътът при ГАУ от своя страна поддържа ходатайството за отпускане на пенсия на С. Н. Ванков. Пенсионираният генерал чувства в себе си още сили и възможности да се изправи пред нови предизвикателства. Съветската власт му гласува доверие и му възлага нови задачи в армията и развитието на промишлеността. От края на 1918 г. Ванков е назначен за завеждащ броневата и минно-електрическата част на Главметал, а от 1921 г. вече е председател на техническия музей. Симеон Ванков организира провеждането на Първия и Втория всеруски конгрес на металурзите. Не закъсняват и новите назначения: Технически директор на обединението на държавната промишленост за производство на цветни метали към научно-техническото управление на Върховния съвет за народно стопанство, председател на секция по използване на цветни метали. Така, верен на желанието си да допринася нещо полезно на обществото, Ванков още от 1917 г. до дълбока старост се занимава с преподавателска и издателска дейност – чете лекции по организация на промишлените предприятия в Ломоносовския институт в Москва, в института за народно стопанство „Плеханов“. Заслужено получава титлата „Професор по технология на металите“. През 1927 г. проф. Ванков е назначен за член на научно-техническия съвет по машиностроение и металообработване, чете лекции още по лярство и специално производство на снаряди, ръководи Катедра по технология на металите в института „Станкин“ и в Московския инженерно-педагогически институт...

Трудно е да се изброят, както административните му ръководни длъжности, така и научните му трудове. Още през 1893 г. е издаден „Пълен джобен техник“ – справочник и кратък технически речник на 4 езика, обхващащ всички отрасли на техниката, „необходимо пособие за инженери, механици, архитекти, фабриканти и студенти“; „Турбини“ – новост в руската техническа мисъл, „практическо ръковод-

ство за техници, селски стопани, собственици на заводи и мелници“, „Хладилници и изкуствено охлаждане“, „За нормализация в металообработващата промишленост“, „Стоманен чугун – нов метод за машиностроенето“, „Метали и техните сплави“ и др. Става инициатор и вдъхновител на подпiska за закупуване на първия за Далечния изток аероплан още през 1910 г., а през 1912 г. организира първата по рода си занаятчийска изложба. Целия си живот посвещава на военното, техническо, социално и културно израстване на Русия и новата Съветска република. Дотолкова са състрада с новата си родина, толкова близък го чувства в Русия, че възприема и името си, звучашо и изписвано като Семън Николаевич Ванков.

Някак си в този човек авангардният път в живота изглежда предопределен. От първото си назначаване е ръководител и каквато и длъжност да поеме по-нататък, все е ръководна. А защо ли непрекъснато го местят от учреждение в учреждение, от служба в служба?!... За да проправя път. Да гради. Да реорганизира. Само така Симеон Ванков е можел да почувства удовлетворение. Малко преди смъртта си Ванков пише: „...В края на живота си задаваш въпроса – какво си направил за човечеството и специално за своя народ. Нали всеки човек трябва да си даде отчет за изминалния животен път. Ти нали всеки човек преди да заспи вечер, си дава отчет за прекарания ден, за ползата и вредата, която е причинил на близките си за изтеклото време...“

Умира на 21 юни 1937 г. Погребан е в Москва. Отдалеч се вижда паметникът на гроба му, заради извесили се голям артилерийски снаряд – символ на призирането към огромното дело на забележителната и ярка личност – проф. ген. Симеон Николов Ванков.

Българин по произход. Обичан, оценен и запомнен в Русия.

Почти забравен в България...

Първолета Петкова,

Музей „Арсенал“

Използвани са материали на:

Лариса Чакалова

„Ген. Симеон Ванков“, публикации от руския и

български печат,

архив на Музей „Арсенал“

безуспешно.

Така българската армия се лишива от един от най-добрите си и интелигентни командири и стратеги. Завинаги.

Затова пък в Русия го приемат с почети. Бил удостоен с аудиенция от самия император Николай II, който оценява задълбочените му познания в много технически и военни области, както и изключителната му интелигентност – Ванков владеел руски, английски, немски, френски, малко турски и японски език. Веднага бива назначен като щабен офицер в Киевската артилерийска крепост. За стриктно изпълнение на служебния си дълг на 30.08.1894 г. е удостоен с първия си орден „Св. Станислав“ III степен. На следващата година е назначен в Туркестанския военен окръг като началник на Ташкентския артилерийски арсенал, който успява да преустрои за две години и да започне производството на нови части за артилерията.

Оценили по достойнство въз-

в дейността на Червения кръст“ по време на Руско-японската война 1904-1905 г. Тези отличия също не идват случайно. Арсеналът става най-големият производствен център на Далечния изток. Благодарение на Ванков там започва изграждането на водопровода, електропровода и железопътна мрежа. Анализираят местните ресурси, той предлага, а впоследствие и активно участва в строителството на заводите-гиганти. През тези 17 години, в които за Ванков Далечният изток е съществуващ, той създава и създава съществените съставни части на артилерийския арсенал, а също и на целия артилерийски състав. Възможно е да се приеме, че Ванков е влязъл в историята със своята артилерийска крепост, а не със съдбата на артилерийския арсенал.

Съдбата на артилерийския арсенал е съдбата на артилерийската армия. Възможно е да се приеме, че Ванков е влязъл в историята със своята артилерийска крепост, а не със съдбата на артилерийския арсенал.

Продължение от стр. 1

...ЗА НАД 49 МЛН. ЛВ.

Месечни ваучери за храна, бесплатни почивки на море, торти за рожденият дин на работещите в дружеството и редица други, са част от социалните жестове и придобивки, съхранени и през миналата година.

Печалбата на дружеството е нарасната над 3 пъти, а ръстът на нетните приходи е

дането на нови технологии в производството, разширяване на производствената структура и увеличаване на капацитетните възможности. Вследствие на всичко това през миналата година новоназначените на работа в „Арсенал“ са 1 575 души.

Направените през 2016 година инвестиции са концен-

т във Мъглиж- обект ПМ-41, вложението в строително-монтажни дейности в обекта са 3 млн. 970 хил. лева. Серийни инвестиции са направени в още 3 обекта на територията на Завод 4 в Мъглиж, където общо в завода са наети нови 307 души на работа, а общата инвестиция само в строително-монтажни работи по подобря-

та към момента е за близо 3 млн. лева.

През миналата година напълно реконструиран и обновен е и цех 130 на територията на Завод 3, където са инвестиирани 561 хил. лева и са назначени на работа в заводът нови 145 работници. Общият размер на инвестициите на територията на Завод 3 е 667 хил.

лв. Други 511 хиляди лева са вложенита на територията на Завод 6.

През 2016 година газификацията на територията на дружеството е била сред приоритетните задачи на неговото ръководство. Само за газификацията на новопостроени и съществуващи на територията на „Арсенал“ обекти са инвестирани 1

млн. 556 хил. лева.

В изградените преди години две локални пречиствателни станции на площадките на „Арсенал“ в Казанлък и Мъглиж ежегодно се пречистват над 1,2 мил. куб. м. вода. Отделно са грижите и вложението по текущото и регулярно третиране на битови отпадъци, които само през изминалата година са над 70 тона.

Серийни средства са вложени от страна на ръководството на „Арсенал“ и за подобряването на социално-битовите условия за работещите, като само за реконструкцията и обновяването на Централния стол и за основен ремонт на

стола на територията на Завод 3 и отделни битовки по заводи, са инвестиирани над 400 хиляди лева.

През настоящата 2017 година продължават инвестициите в подобряване условията на труд за работещите и серийните строително-монтажни дейности в тази посока, които ще надхвърлят над 5 милиона лева. Усилията и вложението ще са насочени в разширяване на продуктовата гама и капацитетните възможности на фирмата, подобряване на екологичните и социални условия за работещите. Част от инвестициите ще са за модернизацията на пречиствателна станция на територията на „Арсенал“ - Казанлък.

Вече се работи и по изграждането на изцяло нов обект на територията на Завод 4, предстои реконструкция на обект в Завода в Мъглиж - ПМ-16, както и основен ремонт на столовата там. Амбицията на строители, /всички с лицензи за изпълнение на обекти 1-ва категория/ и на ръководството на фирмата е новият, изцяло ремонтиран стол на Завод 4 в Мъглиж да посрещне своите клиенти за 1-ви май.

Паралелно с това продължава и строителството на пореден нов обект на територията на Завод 3 в Казанлък.

Това са само част от цифри и статистиката за миналата година. Зад тях на практика е голямата цел и сериозна и отговорна, най-важна грижа на ръководството на дружеството: подобряване условията на работа в „Арсенал“, подобряване качеството на живот на хората, избрали да са част от огромното структуроопределящо предприятие в страната.

„Трибуна Арсенал“

Газификация в Завод 5

178% . Значителни са инвестициите в кадри и в обучение на млади специалисти.

През изминалата година общият размер на реализираните инвестиции, /от страна на двете дружества- „Арсенал“ АД и „Арсенал 2000“ АД/, направени на територията на „Арсенал“ АД, които са резултат от по-добрите финансови параметри, са 48 712 хил. лв., в т. ч. 17 342 хил. лв. за извършени строително-монтажни дейности, /строеж на нови цехове, складове и ремонт на сгради/ и 31 370 хил. лв. за машини и оборудване.

Направените нови инвестиции са основно във въвеж-

тирана главно в инвестиционни проекти, сред които са:

Инвестицията в Завод 5 е най-голяма, в размер на 24 млн. 156 хил. лв., насочени основно към разширяване на възможностите за механична обработка на нови и съществуващи ротационни детайли. В завода през миналата година са назначени на работа нови 426 души.

Серийна инвестиция е направена и на територията на Завод 4 в град Мъглиж. Там общият размер на вложените средства в различни обекти е 13 млн. 036 хил. лева. Само за една от новите площиадки

във базата са над 4 млн. лева.

545 хиляди лева отделно са средствата, вложени за изграждането на практика на изцяло нов водопровод, също на територията на завода в Мъглиж, с цел минимизиране на разходите за добив на вода и подобряване на нейното качество.

Отделно са инвестициите в складовата база на „Каракос“, която е изцяло нова, с построени до момента 8 сгради и изградена съответна инфраструктура: пътища, рампи, водоснабдяване, ел. захранване, системи за видеонаблюдение, СОТ. Общата стойност на обек-

ване на базата са над 4 млн. 556 хил. лева. В изградените преди години две локални пречиствателни станции на площадките на „Арсенал“ в Казанлък и Мъглиж ежегодно се пречистват над 1,2 мил. куб. м. вода. Отделно са грижите и вложението по текущото и регулярно третиране на битови отпадъци, които само през изминалата година са над 70 тона.

Серийни средства са вложени от страна на ръководството на „Арсенал“ и за подобряването на социално-битовите

условия за работещите, като само за реконструкцията и обновяването на Централния

стол и за основен ремонт на

ПОЧИТ ЗА БОТЕВ

169-та годишнина от рождението на революционера, поет и публицист Христо Ботев бе почетена с цветя и поклон пред паметника му в казанлъшкия парк „Розариум“.

Почит пред героя отдоха представители на групата Експерти за Казанлък, имащи сериозен финансов принос за изграждането на паметника преди малко повече от година, представители на патриотични организации начело с лидерите на Атака и Патриотичния фронт. Цветя пред паметника поднесаха и представители на местното дружество „Традиция“, малина граждани.

През есента на 2015 година по инициатива на председателя на казанлъшката организация на Атака Драгомил Иванов и основно с финансова помощ на групата Експерти за Казанлък, както и с лични дарения на изпълнителния директор на „Арсенал“ АД Николай Ибушев, на кмета на община Казанлък Галина Стоянова и на общинските съветници от ГЕРБ, бе изграден паметник на Христо Ботев в парк „Розариум“. Автори на биста-паметник са казанлъшките скулптори Иван Колев и Николай Фитков. Двамата бяха сред авторския екип, изработил дарената от покойния Доко Доков пластика на „Японката“ на улица „Искра“ в Казанлък. Бистият паметник в Казанлък е висок 2,50 метра и е изграден от мрамор, камък и месинг.

Това е вторият паметник на революционера от Калофер, съграден с помощта на Експерти за Казанлък. През юни 2015 година с тяхната финансова помощ бе възстановен негов паметник в румънската столица Букурещ, в парка „Херъстър“.

С финансовата помощ на Експерти за Казанлък в Казанлък бе изграден и биста-паметник на автора на „История славянобългарска“ - Паисий Хилендарски, в двора на едноименното училище.

„Трибуна Арсенал“

АРТ предизвикателство

Какво ще кажете, ако хобито ви или прос-
тите желанията да сътворите красота за-
радва много хора или просто ви донесе...
пари?

Или имате нещо против идеята заедно да
направим света около нас с една идея по-
красив, приятен, зареждащ и вълнуващ?
Като го натъкните в червено-бяло или там,
в каквото.

И понеже „Арсенал“ кове кадри, които уме-
ят много и най-различни неща, този път е
ред на арт човеците зад машините, зад бу-
рата или там, където имат очи и души за
красивото.

Като създадат най-оригиналната и най-го-
ляма мартеница.

В първия по рода си АРТ конкурс в „Арсе-
нал“.

Очакваме вашите творения - големи и ори-
гинални, но-малки, но так оригинални, мар-
теници, изработени от каквото вие решите.

От създадените от вас мартеници ще под-
редим прекрасен кът - изложба, а най-до-
брите конкурсни мартеници ще отличи спе-
циална комисия от арсеналци.

Материално. Казано иначе - с пари.

За останалите и всички други, които участ-
ват, има още едно утешение. Отвъд награ-
дата.

Създадените мартеници от вас, арсеналци,
най-големи и най-оригинални и всички дру-
ги, ще могат и да се откупуват. Средствата
от тях ще отидат за благотворителна цел,
която заедно ще изберем.

Сега вие сте на ред - имате не повече от
месец време.

Мислете, работете, фантазирайте и творе-
те.

После ни ги донесете. Вашите мартеници -
оригинални и големи.

Готовите мартеници ще се събират всеки
деличен ден от днес до 24 февруари - пе-
тък вкл. в офисите на СК на КНСБ в „Арсе-
нал“ - втори етаж над Централния стол.

Всички съз-
дадени от вас
оригинал-
ни и големи
мартеници
ще бъдат
подредени
в специална
изложба във
фойяето на
Централния
стол и пред
него. Най-
оригинална
мартеница

ще намери място и във фирмения музей.

Партньори в това ни шарено начинание са фирмите синдикални ръководства - на КНСБ и КТ „Подкрепа“, които харесаха и подкрепиха идеята. С надеждата, че ще се получи и с желанието да заделят част от своя фонд, за да поощрат най-до-
брите творци сред арсеналци.

Няма ограничение нито за вида на материалите,
нито за броя на майсторите на всяка мартеница.

Колективните разработки са добре дошли!
/Важното е да си поделите наградата и да няма
сърдити/.

И най-важното: удоволствието си е удоволствие,
но работата е на първо място.

Хайде, вадете чакърите, кълбетата или там как-
вото и творете :))

Зима е, време вечер - колкото искате.

Успех!
Краен срок за творбите - 24 февруари, 2 етаж,
СК на КНСБ - Централен стол на „Арсенал“ АД.

**Още информация за конкурса на:
0882987013**

Успех на всички!

**„Трибуна Арсенал“
СК на КНСБ
КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“**

Нови възможности за работа в „Арсенал“

„Арсенал“ АД - град Казанлък търси да назначи за своите производствени нужди следните работници и специалисти:

1. Заварчици - изисква се документ за съответната квалификация
2. Аргончици - изискват се документи за съответната квалификация
3. Електроерозисти
4. Резбошлайфист
5. Оптически шлайфисти
6. Заточвач
7. Електромонтъри
8. Машинен оператор металообработващи машини с ЦПУ
9. Машинен оператор производство експлозивни вещества
10. Настройчици на металорежещи машини
11. Стругари
12. Оператори на преса за метал
13. Шлайфисти, кръгъл и плосък шлайф
14. Фрезисти
15. Машинни оператори производство пластмасови изделия - МОППИ
16. Оксигенисти
17. Борвергеристи

Повече информация за възможностите за работа в „Арсенал“ АД, както и за конкретните позиции и условия, може да получите от направление „Човешки ресурси“ на фирмата, на телефон: **0431 / 5 77 47**

Документи и формуляри за кандидатстване за свободни позиции могат да бъдат изтеглени от сайта на „Арсенал“ АД

arsenal@arsenal-bg.com/kadri

или получени от гише „Пропуски“ на централен портал от 7:00 до 17:00 часа.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com или подадени лично в Приемната на фирмата всеки деличен ден от 9:00 до 12:00 часа и от 13:00 до 15:30 часа, на адрес: гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис №4

**Документи за кандидатстване могат да се получат и в Приемната на „Арсенал“ АД,
на адрес: гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис №4**

За обявените свободни позиции за всички видове специалности е необходимо кандидатите да имат завърше-
но средно образование.

„Арсенал“ АД е фирма със широкоспектърна корпоративна социална политика, както и със специална фирмена концепция по отношение на кадрите и тяхното професионално усъвършенстване.

Продължение от стр. 1

„АРСЕНАЛ“ НА INDEX

Заради огромния интерес, проявен към него в предходното участие, в тазгодишното изложение в Абу Даби „Арсе-
нал“ участва с почти двойно по-голям като площ павилион - 57 кв. метра, вместо преди-
шните 30 кв. метра през 2015 година. Десетчленна е арсеналската делегация, която ще представя продукцията на фирмата по време на форума - оръжие, боеприпаси, компоненти.

„Арсенал“ е традиционен и изключително добре приет партньор в арабския свят. Качеството на продукцията му е добре известна и пред-
почитана.

За купувачите е от излю-
чителна важност, че арсе-
налската продукция покрива
пазари на натовски и руски
стандарти.

Паралелно с изложението ще се проведе и конференция с основен акцент: предизви-
кателствата пред отбранителната индустрия и кибер-
сигурността.

Деляна Бобева

Краси Генов

ПЪРВИЯТ АРСЕНАЛЕЦ ВКЪЩИ

Краси Генов е искрен, честолюбив и също има предимството на смелостта - да бъдат откровени. Краси не крие, че където и да работи, се стреми да научи всичко, възможното най-много. Никой опит не му е излишен. Хвърля се в нещата още преди години на първата си работа като секционен майстор в „България - К“. Няма текстилно образование, но има техническо. Катери станове денонощно, отговаря за почти всичко по време на смяна - да не спират машините, да се отстраняват бързо повредите, да излиза на изхода качествена продукция. Благодарен е за опита си там. За придобиването на умения да носиш отговорност, да се разчита на теб. Родителите му са текстилци. Него обаче животът го води другаде. „Аз съм първият арсеналец у дома“, усмихва се Генов. Това не му пречи да се чувства отлично на новата си работа в оръжейницата, където е от скоро - по-малко от година и половина. Връща се в Казанлък, осъзнал, че в банковия сектор високите му отговорности на Главен касиер му взимат повече, отколкото му дават. Големият град има предимства, но родният град - също. Тук има близки, има дом, брат и любим племенник, с когото взаимно „са си влезли под кожата“. Сам се учудва, че точно сега и точно тук абсолютно нищо не му липсва. Когато преди години се връщал в Казанлък от София и Пловдив, дори от Стара Загора, му се струвало, че времето е спряло. „Странно, но сега тук живея по-динамично, отколкото когато и да било“, сам се изненадва зам.-ръководителят на арсеналското звено СОТ. Динамиката в работата прави живота му интересен. Предизвикателствата са много. Наскоро звено то е разширило фирмента IP-телефона централа с нов капацитет от 1000 абоната. Освен за големата вътрешна телефонна централа, която свързва цялата арсеналска структура в едно, звено то носи отговорност и за контрола на достъпа, видеонаблюдението и самите дейности по СОТ. 23-ма са специалистите, които се занимават с това на огромната територия на площадките на „Арсенал“. Генов става един от тях през есента на 2016-та. Доверието и подкрепата, която му оказват колегите още в началото, го радват. Веднага разбира, че тук, в „Арсенал“, има една постоянна фа-

милна грижа да направиш така, че всичко да върви гладко в работата, дори когато ти самият не си на

бъдещи проблеми, ценен опит. Той е убеден, че човек трябва да работи с желание, но и че трябва да

по проектиране, оборудване, доставка, монтаж и поддръжка на системите за видеонаблюдение у нас.

щом искаш да се научиш, щом имаш желание, нещата се получават. Следват принципа: който не се е захванал, той не се е справил. Просто е - влизаши в казуса, гониш до дупка проблема, докато намериш решението! Така научаваш много и вървиш напред“. С тези думи Красимир Генов намира ключа за човека, решил да се развива професионално. При него тая формула работи. Сменял е професионални позиции, единствено като е кандидатствал за работа на общо основание. Така дошъл и в „Арсенал“. Просто кандидатствал, приемат го. „Човек сам избира с какви предизвикателства нареднък да се преборва. И сам си преценява силите, докъде ще му стигнат“, споделя още поуките от трудовите си пътешествия зам.-ръководителят на звено СОТ. Знае и още, че когато преборва предизвикателствата с точно премерени сили, се чувствува удовлетворен и спокоен, че си се справил. Това дава професионална и житейска сигурност. Към този момент Красимир Генов е съвсем спокоен за себе си. Тук не му липсва нищо. След интересния ден по техническите площици из „Арсенал“ с него си говорим в едно топло кафе. Наоколо са все млади хора. За Краси няма по-хубаво от това. После, въпреки снега и студа, той отива да върши нещо по лична работа. Сетне се прибира за малка почивка у дома. По-късно вечерта се събират с приятели. Ще води там и приятелката си. Няя също открил в Казанлък. „За къде е човек без приятели“, реторично се пита младият мъж. Покрай всичко в този улътънен, което значи щастлив, живот той намира време и за хобито си - компютрите. Развива го. Знае, че и там има още много какво да учи. Но не крие радостта си от стечението на обстоятелствата, които сам си подредил - хобито да има тясна връзка с работата му, записана по трудов договор. В „Арсенал“.

В живота нещата все пак се връзват, миказа всичко, което намирам у Красимир Генов. Хора като него някак обнадеждават и околните. Факт е, че толкова много от тях в Казанлък имат последен актуален запис в професионалното си CV с печата на „Арсенал“. Във външната среда се връзват, миказа всичко, което намирам у Красимир Генов. Хора като него някак обнадеждават и околните. Факт е, че толкова много от тях в Казанлък имат последен актуален запис в професионалното си CV с печата на „Арсенал“.

Диана Рамналиева

линия. Опитните колеги го въвеждат в нещата, помагат на

може да се адаптира към всяка ситуация. За посто-

Обучението е осигурено от „Арсенал“. Генов е впечатлен от подхода на ръко-

Красимир Генов. Млад човек, но вече с дълго и престижно CV - с актуална позиция: заместник-ръководител Звено СОТ в „Арсенал“, считано от дата - 01.01.2017-та. Преди арсеналското си битие Краси набира професионална скорост в ПроКредитБанк, Сосимете Женерал Експресбанк, „България - К“ АД. Куфарът му е постоянно стегнат, живее в София, Стара Загора, Пловдив, налага се за дълго да работи в Хасково, Смолян..., завършил Технически университет в Габрово. Научава се да разпознава отлично фалшивите долари, да си „говори“ с тежки банкомати, да „гони“ стотинките по касовите сметки, но и да окабелява, да мисли с „ума“ на компютрите, да свързва в едно точките от сложни електронни платки. „Важно е да имаш желание!“, обяснява Генов с прости думи своите пътешествия из професии, градове и фирми. Началото е в Казанлък. Генов завършил Механото. Специалноста му - Електронна техника, дава основата на професионалните му умения, които сега развиват успешно в „Арсенал“. С висшето си туй допълва икономически познания. Завършил „Стопанско управление“ и магистратура по търговия. За да си профи в това, което работиш обаче дипломите не са достатъчни, показва кариерата на Генов. И по банките, и сега в „Арсенал“, той преминава през десетки обучения, нужни за конкретните умения в ежедневната работа. Престижните фирми правят така - не спират да обучават служителите си. Авторитетният специалист не спира до тук, той се самообразова всеки божи ден. Генов знае, че без това не може. Щастлив е и в „Арсенал“ да намира точно това - постоянни професионално самоуствършенстване. „Толкова много неща научих, откакто съм в „Арсенал!“, възклика новият зам.-шеф на СОТ-а в казанлъшката оръжейница.

професията, а обратното дават от себе си, за да са спокойни, че утре и без тях нещата ще са наред.

Атмосферата между нас е чудесна!

„Работата ни е много интересна във всяко отношение и във всяко естество“, казва Генов. Идва тук с желание, с тръпката, че всеки ден научава нещо ново. Всеки решен професионален проблем за него е леснота за справяне с

ска литература и документация вече казахме - той не спира да чете. Няма как иначе, технологиите се развиват толкова бързо, че, ако не ги следиш, просто няма как да можеш изобщо да работиш. Както и други техничари по сърце, Генов е направо щастлив, че в „Арсенал“ има стремеж на ръководството към преоборудване с най-новото. Наскоро с колеги преминали курс на фирма „Анди“ - една от водещите в обучението

водството на „Арсенал“ да прави така, че персоналът да бъде обучаван не само с посещения на семинари в други градове, а и на място - тук, на територията на фирмата. Той участва в такива курсове и презентации и в това отношение намира политиката на дружеството за абсолютно съпоставима с кадровата политика на големите банкови системи, където е работил и където се е обучавал преди. „Навсякъде работят хора. Според мен,

36 НОВИ СТАЖАНТИ В „АРСЕНАЛ“ ОТ НОВАТА УЧЕБНА ГОДИНА

Из през следващата учебна година най-голямата фирма в региона в областа на машиностроението „Арсенал“, ще е основен обучител на учениците от дуалното обучение в специализираните паралелки на

„Иван Хаджиев“. Българо-швейцарският проект за професионално обучение ДОМИНО навлиза в третата година. Същността на проекта е усвояване на професионални умения за конкретни професии на терен, в работна среда, с помощта на ментор-обучител, чрез съчетане и на учебен процес в училище.

Основната част от учениците от 11-ти и 9-ти клас, които се обучават в специалностите Мехатроника и Машини с ЦПУ, ще се обучават в цехове и заводи на територията на „Арсенал“. 21 ученици в профил Мехатроника от 11-ти клас ще усвояват специализирани производствени умения в „Арсенал“, други 15 - в специалността машини с ЦПУ.

Освен в бившата военна фабрика, ученици от Професионалната гимназия - наследник на някогашния Механотехникум, ще усвояват знания и още няколко места

стации по проекта за дуално обучение: „М+С Хидравлик“, „Гуала Клоукърс Тулс“, „Капрони“, както и в ЮМТ, където ще поемат също част от средношколовите.

През новата 2017-2018 година в проекта за дуално

обучение в казанлъшката Професионална гимназия „Иван Хаджиев“ ще бъдат приети общо 41 ученици - 19 в специалността ЦПУ и 22 в Мехатроника.

Популяризиране на положителния опит, добрите резултати на учениците, обучавани в проекта ДОМИНО, като начин за привличане и съживяване на интереса към професионалното образование, е нова задача пред фирмите-партньори и училищното ръководство на професионалната гимназия през новата учебна година, съобщи Владимир Чучумиев, член на училищното настоятелство.

Българо-швейцарският проект за професионално образование, чрез дуално обучение ДОМИНО, трябва да приключи през 2019 г. Дотогава се предвижда да бъдат обхванати общо 1 200 ученици в 15 професионални училища, както и десет професии. В рамките на проекта се разработват нови учебни планове и програми, обучават се учители и наставници, както и експерти по дуално образование. Специален Форум за дуално образование координира участието на всички заинтересовани страни за навлизането на дуалната система в българското образование – държавни институции, частни фирми, брандови и бизнес организации, местни институции и неправителствени сектор.

Проектът ДОМИНО се изпълнява с финансовата подкрепа на Конфедерация Швейцария по Българо-швейцарската програма за сътрудничество. Общата му стойност е 3 530 000 швейцарски франка, като 15 процента е съфинансирането от българското Министерство на образованието и науката.

„Трибуна Арсенал“

ПГ „Иван Хаджиев“ в града.

Това съобщи инж. Владимир Чучумиев от групата Експерти за Казанлък, координатор на „Арсенал“ за дуалното обучение, който участва в срещата с фирмите - партньори по проекта и ръководството на ПГ

местни фирми, партньори по проекта за дуално обучение: „М+С Хидравлик“, „Гуала Клоукърс Тулс“, „Капрони“, както и в ЮМТ, където ще поемат също част от средношколовите.

През новата 2017-2018 година в проекта за дуално

Хроника

Над 73 хиляди лева са събрани до момента средства за реставрацията на бронзовата фигура на лъва на Паметника на Свободата. Дарители са фирми и граждани, като основната част от сумата са дарени от немска търговска верига. След подобрене на времето ще започне и същинската част по ремонта на скулптурата. През тази година се навършват 140 години от епичната Шипченска епopeя. Целта на ръководството на НПМ „Шипка-Бузлуджа“ е знаменателната годишнина музеят да посрещне с напълно реставрирана фигура на символа на свободата на България.

* * * * *

През минулата седмица в родилното отделение, на казанлъшката многофункционална болница се родиха близнаките Иоанна и Иайлло. Това са четвъртите бебета, заченати ин витро с финансовата подкрепа на специално създадения за целта фонд от Община Казанлък.

Първото ин витро бебе на Общината се роди на 3 септември 2015 година и е момче, което носи също името Иайлло. На 12 октомври 2016 г. се роди и второто ин витро бебе - Виктория, която е първото момиченце, заченато с подкрепата на Общината.

Заради огромния интерес към програмата и щастливите резултати от нея в проектобюджета на Община Казанлък за настоящата година средствата в общинския фонд „Ин витро“ е увеличен двойно - 20 000 лева, за подпомагане на процедурите на нуждащите се семейства.

* * * * *

Да бъде поставена паметна плоча на покойната казанлъшка спортсменка Цветанка Христова. Това предложение, подкрепено и с подписка, е депозирано в Общинския съвет на Казанлък от Инициативен комитет с председател Атанас Атанасов. Идеята е паметна плоча на казанлъшката олимпийска медалистка от Сеул и Барселона да бъде поставена на сградата на стадион „Светополис“, откъдето е тръгнал пътят на Цветанка Христова, в навечерието на 14 март, денят, когато тя щеше да навърши 55 години. Идейният проект е изгответен от ученици на НПГИД „Акад. Дечко Узунов“ с ръководител Цеца Виткова.

* * * * *

Нова Наредба за условията и реда за записване, отписване и преместване на деца в общинските детски градини на територията на община Казанлък предстои да се приеме от местния парламент в Казанлък. Съгласно текстовете в нея, до 5 април на текущата година се обявява приемът на деца за първа група в детските градини. Приемането на заявленията става от 11 до 30 април, следва изгответие на списъците с новоприетите деца, които на 5 юни се публикуват в детската градина и на сайта на Община Казанлък. В едноседмичен срок родителите потвърждават приема чрез декларация. До 30 юни първите са срокът да се предложат места в други детскни градини на деца, които не са приети в предпочитаните детски заведения. От 1 до 15 септември става постъпването на децата в съответната детската градина.

Общо 10 ще са критериите за прием в детските градини - 5 общи и 5 социални. При социалните критерии с най-висок коефициент на предимство са децата сираци, следвани от полусиратите.

Футболистите от школата на ФК „Арсенал 2000“ направиха първата си тренировка за началото на подготвителния период.

Въпреки покрития със сняг терен, юношите на Станислав Пехлинов и Атанас Апостолов направиха първата си тренировка за новата година.

И през този сезон статът на школата се запазва, като в нея ще тренират всички възрастови групи - до юноши младша възраст включително.

Нова фитнес зала ще бъде в помощ за изграждане на силовата подготовка на младите футболисти.

Школата вече разполага и с втори помошен терен, както и с нова съблекалня за най-малките футболни надежди на „Арсенал“.

Мирян Маденджиян

Иди и виж

Художествена галерия - Казанлък - Изложба „Магията на акварела“ на Ненко Токмакчев. Платната са от фонда на Художествена галерия - Бургас „Петко Задгорски“.

Ненко Токмакчев е член на групата на художниците в гр. Бургас, почетен гражданин на Бургас за 2001 година, а през 2005-та става Художник на година-

та. 6 години по-късно получава Награда за цялостно творчество на Бургас във връзка с 80-ата му годишнина.

Картини на Ненко Токмакчев са собственост на Националната художествена галерия, Софийска градска художествена галерия, БХГ „Петко Задгорски“, както и на почти всички художествени галерии в страната. Негови произведения се намират в частни колекции в България, Англия, Франция, Германия, Русия, Япония и в държави от Арабския свят.

На 20 януари 2014 г. художникът назнача този свят. Ненко Токмакчев е баща на обичания български актор Тончо Токмакчев. Другият му син – Ангел Токмакчев, е свързан с розопроизводството в Казанлъшкия край.

* * * * *

Музей на фотографията - Казанлък - Photoизложбата „Истории от улици“ на Милан Христев. Христев е роден през 1963 г. в Пловдив. С фотография започва да се занимава още като ученик през 1975 г. Представял е авторски колекции в Австрия, България, Гърция, Италия, Македония, САЩ, Швейцария, Унгария. През годините има участия и награди в повече от 60 български и международни общи изложби.

ИМАМ КОРЕНИ, НО ТОВА НЕ ЗНАЧИ, ЧЕ НЕ ТРЯБВА ДА ИМАМ И КРИЛА

Елена, как се чувствате в кожата на Яворовата Лора?

Това ли е жената, която...

- Пътят ми към този образ беше дълъг, труден, емоционален, луд, неистов и побъркваш. За да се подгответ, изчох до дос-та неща, свързани с Лора Каравелова и с Яворов и всички хора, които гравитират около тях и са били като сателити. Лора и Яворов са два огромни света, които привличат много хора около себе си, но те са си абсолютно самодостатъчни. Това е нещото, което открих и което разбрах за тази геройня. Яворов и Лора са от една страна много противопоставени като характери и личности, в същото време са безкрайно привличащи се, защото са били равностойни като партньори във всяко отношение: емоционално, духовно, интелектуално, сексуално, любовно, лудо до някаква степен, въпреки че по-голямата част от младостта се заключава в нея. Лора е била страшно ревнива жена, обсебваща, десесивна. Жена, която на всяка цена иска да притехава мъжа. Тя дори така се обръща към него и му казва: „Аз искаш душата ти и сърцето ти. Искам нежността, която ти се налага, въпреки волята ти. Искам те целият за мен, искам всичко. Искам всичко или нищо. Компромиси не правя. Жертви не правя.“ И заради силата на характера ѝ, заради това, че тя е била една от най-харесваните жени по това време в България и най-популярната жена в София, заради това, че тя за първи път си е позволила да се позове с панталон, яздейки кон в центъра на Русе, наречана е българската Жана д'Арк. Всички тези неща ми помогнаха по някакъв начин да се „напъхам“ и да изследвам тази жена. След това открих, че сме една и съща зодия: тя е родена на 4-ти ноември, аз съм на 1-ви ноември - все зодия Скорпион. До горяла степен разбирахнейната неистовест, лудост, наивност и обсесивност, без на всяка цена да съм такъв човек, но имам част от тези силни емоции в себе си и ги нося, се опитвам да ги потискам. Защото иначе не можеш да живееш и да съществуваш, просто се унищожаваш, особено ако има и това противодействие от хората. Образът на Лора Каравелова е един от най- силните изрази, които съм ги позволила да направя и изследвам, защото наистина трябва да си позволиш да правиш това нещо. Казвам това с огромно чувство на отговорност, защото това са реални личности. Яворов е много познат със силата на неговата поезия, световно признат поет. Но за Лора Каравелова се знайт по-малко неща. За нея се пише, че тя е като един дълбок кладенец, до който всеки мъж, който се докосне, като че го „разтваря“, дава му сила, влияе върху неговия потенциал. Макар Яворов да казва, че „аз откакто съм с теб, не съм написал нито едно стихотворение“. Докато при Мина е била обратното: там е друга Вселена от чувства, която обаче не е била споделена като жена. Тя е била една

муза, едно видение. По-скоро представата за това момиче, отколкото реално да са консумирали връзката си. Съблъсът е много интересен. Външността в представлението „Яворов, Лора и Мина в часа на синята мъгла“ не е реално това представяме: последната нощ на Пейо Яворов, Лора Каравелова и Мина.

в реалния живот.

Коя е „най-скорпионска-та“ черта на Елена Петрова?

- Принципно не се интересувам от езотерика, но мисля, че отстояването на позиции, в каквато и да е посока. В живота, пред децата, пред мъжа, пред родителите, на

зnam, колко още трябва да научат. Колкото повече научават за работата, толкова повече виждам, че съм направила малки стъпки, но винаги е хубаво да откриваш нови хоризонти и провокации и гледам много, много кино. Някои от колегите ми се сърдят, но аз винаги се сравнявам с хората, с колегите,

давна. Тогава не си давах сметка какво се казва с това. Ингрид Бергман е голяма личност, актриса. Знам защо Джина Лолобриджида го е казала това. Не бях гледала филма, с който тя ме сравнява - „За кого бие камбаната“ по Хемингвей, изглеждали го. И може би като изпълване там, на Ингрид Бергман, натюрела й, е „прочечана“ нещо общо с моята игра в „Козият рог“, но тогава аз бях наистина толкова малка, че не си давах сметка какво се говори. За да изпълниш тези думи със съдържание, означава ти да продължиш да работиш много интензивно, и то различни неща. А точно тогава, когато се случи това нещо, имаше огромна криза в България /не че сега нямам/, но тогава буквально всичко спря. Спря да се прави кино, хората изчезнаха от театралните салони, мисаха само и единствено за оцеляването си, за отглеждането на децата си, плащането на сметките. И сега има много такива места в страната ни, особено в по-малките градове, където хората мислят основно за оцеляването си. Безкрано съм благодарна на това и на такива определения. Хубаво е, ако те сравняват с някого, който е талантлив, успял човек, направил силни образи и роли, това ме прави щастлива. Но мисля, че трябва моето си съдържание да си изпълни. Върху това да работя.

Имате ли си актриса-кумир?

- Да, имам. Аз много харесвам Мерил Стрийп, Джесика Ланг. Сега прочетох книгата на Стрийп и видях целия ѝ път, по който е преминала, всички тревоги, съмнения, ние всички ги имаме. Мисля си, че нещата стават с лекота, но като видиш, че при никого не става с лекота, някак по се приемат трудностите сякаш. Работила съм с най-добрите български актриси: Цветана Манева, Ванча Дойчева, Виолета Гинdeva, Стефка Янова. Иам е една голяма мечта - да се срещна на сцената или на снимачната площадка с Мария Каваджийска. Имала съм удоволствието да работя и със Стефан Данайлов. На последната церемония на „Златните глобуси“ Райън Гослинг каза нещо много интересно: „Ако всички, които сме стигнали някаква позиция, сме успели, като сме се покажали на раменете на някакви други хора, за да стигнем до тази позиция“. Така, че и аз по същия начин съм се качвала по раменете на много хора, за да работя тази работа и да се радвам на възможността хората да ме оценяват, като ме гледат.

Това ли беше детската Ви мечта - киното, театърът?

- Изобщо не си я спомням детската си мечта, защото от много малка започнах да се занимавам с това, което правя сега.

И каква ще е новата 2017 година за Вас?

- Надявам се щастлива, емоционална... за всички. И за децата да е добра.

Деляна Бобева

С десетки вълнуващи роли в киното и театъра, с две пораснали вече 11-годишни деца - момиче и момиче, Александър и Изабела, със съхранената любов към четирингодишните, дома и истинските неща в живота.

От няколко години 41-годишната красавица е и вегетарианка.

Родена е в София, в многодетно семейство и преди да кандидатства в НАТФИЗ, вече се е снискала в „Козият рог“.

За повечето хора обаче истинска звезда тя става с ролята си на Боряна в „Стъклен дом“. За ролята си на Мария в „Козият рог“ получава наградата за женска роля от Московския кинофестивал през 1994 година.

Носителка е и на наградата за Жена на годината в категорията „Актриса“ през 2010 г.

Снимала се е във филмите: „Козият рог“, „Граница“, „Хайка за вълци“, „Пътуване към Йерусалим“, „Морска сол“, „Магна Аура - изгубеният град“, „Людмил и Руслана“, „Стъклен дом“ и „Вила Роза“.

Актрисата е рекламирана и на много благотворителни и социални каузи.

Представяме тяхната последна нощ, която завършва трагично.

Какво Елена иска да си открадне от Лора? Или вече си открадна?

- Мисля, че и двете по някакъв начин, докато работех върху ролята, се спасихме. Попаднах в един водовъртеж от емоции тогава и при мен, като жена, се случваха разни неща. При мен винаги пристигат едни образи и се спират точно в мига, в който имам нужда от тях. Отначало се изплаших и отказах да правя тази жена, след като разбрах за какво става въпрос. Аз не я познавах много добре Лора Каравелова, гледала съм преди време представлението „Нирвана“ на Константин Илиев и някак си не познавах дълбочината на личността ѝ. За да се подгответа за този образ, на Лора, изчох до много за нея и мисля, че това е начин да разбереш човека, когото играеш, да се напъхаш в образа. Защото, преди да започна да я играя Лора, аз трябва да я разбера. Защо постъпва така, какво я води, какво има в това сърце, в тази душа? Затова до някаква степен се спасих, като направих този образ, защото всичко, което имах нужда да изляз, го направих чрез нея, без да ми се налага да го правя

сцената като актриса. Мисля, че чувството за справедливост е много характерно и най-магнетичната черта, която нося, е енigmата и мистериозността, която носят жените - представителки на тази зодия. И мисля, че това е едно от нещата, които много привличат противоположния пол. Лесно ранима съм, но с годините се сдобих с предпазен клапан и се научих да се защитавам от хората, които са ме наранили. Клапанът действа - е, не винаги, но повечето случаи ме спасява.

В този смисъл имате ли усещането, че за някого сте били фаталната Елена?

- Не. Това не мога да го кажа аз. Аз искаам да видя бъдещето и искам да се развивам като личност, като човек, като жена, като актриса. Иска ми се, стремя се да бъда по-добра във всичко, което правя. Да съм по-добра майка, по-добра актриса, по-добър приятел, по-добър партньор.

А как се спасявате от зvezдене?

- Гледам много големи таланти хора, чета много и интересни неща, контактувам с хора, които много добре ми показват колко още нищо не

които са постигнали изключителни успехи, благодарение на много работа, много търпение и много силни характеристи. И, разбира се, и на късмет, защото са попаднали на правилните роли и правилните режисьори, независимо дали в театъра или в кино. Давам съм сметка къде се намирам, какво представлявам, какво мога, какво не, по каква земя крача, а тя е прекрасна тази земя. Просто трябва много работа, за да се извиси, както е била, предполагам, преди много години. Просто имам корени, но това не значи, не е трябва да имам и крила. Имам необходимост да политам, да се извисявам, да се изгубя и да се търся, да се влюбам. Да преживявам луди неща, луди емоции... За мен една от най-движещите ми сили и мотивации е любовта. Това е може би най-силното чувство, което съществува в природата.

Преди години, след като гледа новата версия на „Козият рог“, Джина Лолобриджида Ви сравнява с Ингрид Бергман. Успяхте ли да изпълни това сравнение със съдържание и паскае ли Ви то?

- О, да, това беше много от-

ДЖОН АТАНАСОВ

Геният, поставил началото на компютърната ера

Българските корени. Баща-та на изобретателя - Иван Атанасов, е български емигрант, роден в с. Бояджик, Ямболско, през 1876 г., когато в разгара на Априлското въстание загива баща му. В автобиографията си „Към страната на баща ми“ Джон Атанасов пише: „Дядо ми тичнал със сина си на ръце, следван от баба ми, когато турски войници го пристреляли във върдите. Куршумът, който го убил, оставил белег на целото на баща ми до края на живота му“. През 1889 г. 13-годишният Иван емигрира с чично си в Америка. „След този невероятен старт на живота си, завършил Университета Колгейт и се оженил за мама, американка. Баща ми искал да заведе жена си и децата си в България, но не успял. Винаги съм чувствал, че наследството на двата човека в кръвта ми поддържа духа ми“, добавя ученият. Майка му Айва Парди е учителка по математика. Джон-Винсент е първото от 8-те им деца. Роден е на 04.10.1903 г. в Хамильтън, Ню Йорк. След смъртта на мъжа си Айва написа „Слопмените на Айва Атанасова за съпруга ѝ Иван Атанасов“ - един от достоверните източници за произхода и детството на Джон.

Сметачната линийка. Под влияние на родителите техниката и математиката отрано привлечи вниманието на Джон. Баща му бил електроинженер в Остин и в Бристъл, Флорида, където Джон завършил училище. Там се докоснал до тайнството на електричеството. Къщата им била първата, в която имало електричество. На 9 г. Джон поправил на върхадата лошо свързана електрическа крушка. Учен се добре, общил волейбола. Светът на числата му бил безкрайно интересен. Бил запленен от сметачната линийка, която баща му му подарил. С помощта на майка си 9-годишното момче усвоил теорията на логаритмите и тригонометричните функции, получили начални познания по диференциално смятане и бройни системи, вкл. и двоичната.

Към науката. Завършил с отличие гимназия за две години. Дипломирал се като електроинженер през 1921 г. в университета на Флорида в Гейнсвил. Научните среди били впечатлени от него. Бил залят с покани за работа от елитни учебни заведения, сред които и Харвард. 22-годишният Атанасов приел предложението на Щатския колеж в Айова. Там преподавал математика и работел върху магистратура си. Оженил се за Люра, студентка по икономика, с която имат три деца. Семейството се преместило в Медисън, Уисконсин, където Джон станал докторант. Докато работел върху дисертацията си „Диелектрична константа на хелий“, преварвайки часове с калкулатора на Монро - една от най-modерните сметачни машини по онова време, бил осенен от идеята да изобрети по-добра и по-бърза машина за сложни пресмятания. През 1930 г. станал асистент, а после и доцент по математика и физика. През 1935 г. разработил метод за анализ на спектри с табулатори на IBM, работещи с

перфокарти.

Компютърът Атанасов-Бери или ABC. След много опити с различни сметачни устройства Атанасов пръв въвежда поняти-

Гениалната му идея да замени механичните принципи за обработка на числата с електронна среда е огромен скок в развитието на автоматичните

вече не е в сградата на физиците. Дългите отсъствия на Атанасов водят до отчуждение с Люра и през 1949 г. се развеждат. Скоростта се жени за Елис Кросби,

те дисциплини/, на който присъват над 250 000 души. През 1983 г., в чест на 10-ата годишнина на историческото съдебно решение, вице-президентът на университета Карл Хамильтън представя филма си за историята на конструирането на компютъра на Атанасов-Бери в Айова и за това, че ENIAC е „произлязъл“ от ABC. На Джон Атанасов е връчена грамота за особени заслуги от Асоциацията на възпитаниците на университета. Съпругата и майката на покойния Бери са наградени като роднини на съавтора на ABC.

След дълго боледуване Атанасов умира на 15 юни 1995 г. в дома си в щата Мериленд. Погребан е в гр. Фредерик.

Две пъти в България. Първо посещение на Джон Атанасов у нас е през 1970 г. по инициатива на акад. Благовест Сендов. Приет е и от Тодор Жиков. Гостът изнася няколко лекции в БАН за изобретяването на компютъра. Награден е с орден „Кирил и Методий“ - I степен. За втори път идва в родината на баща си през 1985 г., когато съдебният спор е завършил и е вече признат за изобретател на компютъра. Тогава е награден с орден „Народна република България“ и получава най-голямото научно признание на страната н- избран е за чуждестранен член на БАН. Посещава и родното село на баща си. Връчен му е ключът на Почетен творчески съдържани на гр. Ямбол.

В автобиографията си Атанасов пише: „Хората на баща ми ме посрещнаха толко и ми дадоха висока титла... Бях избран чрез гласуване за външен член на БАН. Поддръжкам връзка с много мои приятели в България“.

ето „аналогов компютър“. През 1936 г. заедно с атомния физик Глен Мърфи създават малък аналогов калкулатор, който наричат „Лапласиометър“. Атанасов обаче установява, че той има присъща на аналоговите устройства недостатък – точността. В началото на 1938 г. бил вече готов с концепцията за новата изчислителна машина: на базата на електронни елементи, съмтане с двоични числа вм. с десетични и с отделна от процесора регенеративна памет. С нея имало проблем. Разрешението той намерил по необичаен начин. Една безсънна нощ се канил на колата си и тръгнал. Без посока. След 200 км спря в крайното заведение в Илиной. Там, на часша бърбън, разглеждайки редиците от бутилки на бара, стигнал до това, което за висококвалифицирания в електронната техника експерт щяло да се окаже практическото схемно решение.

електронни изчислителни машини. Основните принципи, заслуга на Атанасов, които са в основата на съвременните компютри, са: използване на двоична бройна система (числата се представят само с 0 и 1); на електронни схеми за представяне на цифровата информация (0 или 1); въвеждане на възстановяващ памет; извършване на непосредствени логически действия. Поради влизането на САЩ във Втората световна война властите в колежа обаче не довеждат процедурата докрай и компютърът ABC остава непатентован.

Джон Мокли. Атанасов го среща за пръв път на конференция през 1940 г. Мокли проявил голям интерес към машината и принципа на работата. Атанасов го поканил да му гостува в Еймс. Какво точно се случило за тези пет дни? Те обсъждали конструкцията на компютъра ABC, както и други идеи на Атанасов, свързани с изчислителната техника. Дискусията били приятелски и откровени. Мокли подробно се запознал с описанието и принципа на работата на ABC.

През 1945 г. под ръководство на Джон Мокли и Дж. Простъпър Екърт-младши бил създаден компютър ENIAC с цел да изчислява балистични таблици за нуждите на американската армия. До 1973 г. се смятало, че това е първият компютър.

По време на войната и след нея. Със задачата да създаде компютър за американския флот, през 1942 г. Джон Атанасов постъпва в Морската артилерийска лаборатория във Вашингтон с максималната заплата за дължавна работа 10 х. долара. През 1948 г. той и Бери с разочарование научават, че компютърът ABC е разглобен и

с която работят във Вашингтон. През 1952 г. в Мериленд, заедно със съществуващия си Дейвид Бийчър, създава компания, занимаваща се с научни изследвания и разработки. След две години компанията е продадена. До 1961 г., когато се пенсионира, Джон Атанасов е мениджър и вице-президент на Атлантическия корпукс.

Патентният спор за първия компютър. Съдебният спор за откритието на компютъра беше голяма част от живота на Джон Атанасов. Изписани са стотици страници със свидетелски показания, разпитани са много експерти. Чак на 19.10.1973 г. Федералният съд излизва от решението, с което обявява патента за ENIAC за невалиден и установява, че Мокли и Екърт са заимствали основните принципи на изобретението от Джон Атанасов. Били разкрити и други закононарушения на Мокли. След толкова много години съдът доказва, че Мокли се е занимавал с аналогови изчислителни устройства, но не е виждал автоматичен електронен дигитален компютър и че в резултат на посещението си в Еймс и дискусията с Атанасов и Бери той извлече от ABC „изобретяването на автоматичния дигитален компютър“. Федералният съдия Ъръл Р. Ларсън е категоричен в полза на Атанасов. „Екърт и Мокли не са изобретили първия автоматичен електронен цифров компютър, а са извлекли основната идея за него от Джон Атанасов“, - се казва в заключението на съда в Минеаполис, 1973 г.

Признанието. През 1974 г. Атанасов се завръща в университета на Айова като почетен гост и ръководител на най-голямото студенческо събитие на национацията: фестивалът Veisha /съкрашение от пръвите букви на изучаваните

Първият компютър ABC, реплика от 1997 г., Айова

Заедно със сътрудника си Клиффър Бери и отпушнатите от университет 650 долара, през март 1939 г. в приземието на лабораторията по физика за броени месеци създава усъвършенстван прототип на първата ЕИМ, наречена по-късно компютър на Атанасов-Бери или ABC. В началото то изпълнявало една програма, записана хардуерно. Атанасов обаче планирал да запише в паметта поредица от команди и автоматично да ги подава в процеса на изчисление, т.е. да използва софтуер.

Паметникът на Джон Атанасов в София

През 2003 г., по случай 100 г. от рождения на изобретателя, пред Телефонната палата в София е открит негов паметник. Оттогава всяка година на 4-ти октомври у нас се връчва учредената на името на Джон Атанасов награда за млад учен.

Мария Рашкова

За връзка с редакторите на "Трибуна Арсенал":
Редакция: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com
Делянка Бобева: 0882 98 70 13, e-mail: didab@abv.bg
Диана Рамналиева: 0882 98 70 14, e-mail: diana_ramnaliieva@abv.bg
Мария Рашкова: 0882 98 70 12; Първолета Петкова: 5 74 55